

KEMENTERIAN PERTANIAN
DAN INDUSTRI MAKANAN

PELAN STRATEGIK KEBAJIKAN HAIWAN KEBANGSAAN 2021 - 2030

PELAN STRATEGIK KEBAJIKAN HAIWAN KEBANGSAAN 2021 - 2030

Jabatan Perkhidmatan Veterinar Malaysia

Wisma Tani, Blok Podium, Lot 4G1,
Presint 4, Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan,
62630 Putrajaya.

Tel: 603-8870 2000
Faks: 603-8888 6949
Emel: pro@dvs.gov.my
animalwelfare@dvs.gov.my

Cetakan Pertama 2022
Penerbitan ©
Jabatan Perkhidmatan Veterinar Malaysia

ISBN

ISBN 978-967-0176-42-0

Hak cipta terpelihara. Tidak dibenarkan mengeluarkan mana-mana bahagian teks, ilustrasi dan isi kandungan buku ini dalam apa jua bentuk dan dengan apa jua cara, sama ada cara elektronik, fotokopi, mekanik, rakaman atau cara lain kecuali dengan izin bertulis daripada Jabatan Perkhidmatan Veterinar, Wisma Tani, Blok Podium, Lot 4G1, Presint 4, Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan, 62630 Putrajaya, Malaysia.

Konsep, rekabentuk dan percetakan oleh:
Eightyone Intergrated
1-2D(B) Jalan Perdana 2/7, Pandan Perdana,
55300 Kuala Lumpur.
Tel: 03-2720 2039

KANDUNGAN

01	Kata Pengantar	i
02	Prakata Pelan Strategik Kebajikan Haiwan Kebangsaan 2021-2030	iii
03	Pengenalan	01
04	Matlamat	02
05	Tujuan	02
06	Kenyataan Dasar	02
07	Objektif	02
08	Pendekatan Strategik	03
09	Akronim	03
10	Strategi, Objektif, Output Dan Aktiviti	04
	• Strategi 1	11
	• Strategi 2	15
	• Strategi 3	15
11	Jadual Pelaksanaan Dan Implikasi Kewangan	16
12	Anggaran Kos Keseluruhan	24
13	Peranan, Tugas Dan Tanggungjawab	24
14	Pelaksanaan	25
15	Penilaian Pencapaian Pelan Strategik Kebajikan Haiwan Kebangsaan 2021-2030	26
16	Lampiran : Jawatankuasa Pelan Strategik Kebajikan Haiwan Kebangsaan 2021-2030	29

KATA PENGANTAR

MENTERI PERTANIAN DAN
INDUSTRI MAKANAN

Penjagaan kebajikan haiwan perlu terus dibudayakan dalam masyarakat kita dan boleh dicapai melalui sistem tadbir urus yang baik, aktiviti kawal selia yang cekap dan bersistematik dan penguatkuasaan berasaskan perundangan negara selari dengan piawaian dan garis panduan amalan kebajikan haiwan antarabangsa.

Pada masa yang sama, pembangunan piawaian dan garis panduan tersebut mestilah menepati ajaran agama dan sosio-budaya masyarakat di negara kita. Untuk rekod, sejak dari tahun 2012 lagi, Malaysia telah menyatakan komitmen di peringkat antarabangsa untuk membudayakan amalan kebajikan haiwan ini. Selanjutnya, kerajaan melalui Jabatan Perkhidmatan Veterinar (DVS) telah mewujudkan Akta Kebajikan Haiwan 2015 [Akta 772] bagi mempromosikan kebajikan dan pemunyaan bertanggungjawab haiwan dan perkara yang berkaitan dengannya.

Melangkah ke hadapan, MAFI melalui DVS terus memperkukuh usaha ini dengan pelaksanaan **Pelan Strategik Kebajikan Haiwan Kebangsaan 2021-2030** yang fokus utama antara lainnya adalah memperkasa pembudayaan amalan-amalan terbaik dalam memelihara kebajikan haiwan sesuai dengan peredaran semasa, persekitaran yang sihat, mesra pengusaha dan pemain industri serta rantaian nilainya.

Saya yakin, ia adalah sebahagian kejayaan usaha berterusan Kementerian Pertanian dan Industri Makanan (MAFI) melalui Jabatan Perkhidmatan Veterinar (DVS) dalam membudayakan amalan-amalan terbaik dalam memelihara kebajikan haiwan. Namun, kejayaan pelan ini tidak mungkin dapat dicapai tanpa kerjasama semua pihak termasuklah badan kerajaan, pihak swasta dan masyarakat secara umumnya. Ia penting bagi mengoptimalkan usaha dan membolehkan negara menangani isu dan cabaran berkaitan kebajikan haiwan sama ada dari dalam mahupun luar negara.

Malah, usaha ini juga selari dengan pertubuhan *World Organisation for Animal Health* (OIE) yang terus komited dalam memelihara kepentingan menjaga kebajikan haiwan dan telah mengeluarkan garis panduan khas untuk memberi petunjuk antara lainnya berkaitan kebebasan yang dimiliki oleh haiwan dan cara menilai kebajikan haiwan. Dalam hal ini, saya menaruh harapan yang tinggi agar **Pelan Strategik** ini dijadikan rujukan utama ke arah pembangunan kebajikan haiwan yang lebih baik dan pembentukan nilai ihsan terhadap haiwan dalam setiap lapisan masyarakat selaras dengan matamat Kerajaan untuk melahirkan Keluarga Malaysia yang penyayang bukan sahaja kepada manusia tetapi juga kepada semua makhluk.

Sokongan dari semua pihak dalam memainkan peranan dan tanggungjawab secara bersama adalah penting untuk merealisasikan segala perancangan yang digariskan di dalam Pelan Strategik ini dapat dicapai dengan jayanya.

YB DATUK SERI DR. RONALD KIANDEE

PRAKATA

**KETUA PENGARAH PERKHIDMATAN
VETERINAR MALAYSIA**

Pelan Strategik Kebajikan Haiwan Kebangsaan 2021-2030 ini merupakan kesinambungan daripada pelaksanaan Pelan Strategik 2012-2020 yang menggariskan matlamat kebajikan haiwan di Malaysia dan kerangka kerja untuk tindakan sepanjang tahun 2021 sehingga tahun 2030. Pewartaan dan penguatkuasaan Akta Kebajikan Haiwan 2015 dan beberapa Peraturan Kebajikan Haiwan adalah antara kejayaan pelan strategik yang telah dicapai hasil daripada perancangan yang sistematik.

Aktiviti dengan penglibatan pelbagai pihak telah dirancang di dalam Pelan Strategik ini. Aktiviti-aktiviti tersebut adalah bagi menyokong tiga strategi utama yang dirangka iaitu untuk memperkukuhkan penguatkuasaan Akta Kebajikan Haiwan 2015 serta undang-undang berkaitan, mewujudkan kerjasama dengan pelbagai pihak bagi melahirkan pemilik haiwan yang bertanggungjawab dan masyarakat yang mempunyai sifat ihsan terhadap haiwan serta untuk menjadikan Malaysia sebagai peneraju penyelidikan kebajikan haiwan di rantau ini.

Sesi libat urus telah diadakan dengan pelbagai kementerian, agensi kerajaan, badan bukan kerajaan dan institusi pengajian tinggi bagi merangka Pelan Strategik ini. Pelaksanaan perancangan di dalam Pelan Strategik ini bukan hanya tanggungjawab Jabatan Perkhidmatan Veterinar malahan menerusi penglibatan semua pihak yang menjalankan aktiviti melibatkan haiwan. Pada masa yang sama, kerjasama ini dapat membantu mempromosikan nilai dan prinsip kebajikan haiwan dengan lebih meluas dan efektif di kalangan masyarakat. Prinsip-prinsip kebajikan haiwan adalah asas yang perlu dipenuhi bagi menjamin kesihatan dan kesejahteraan manusia dan haiwan, pembangunan sosio-ekonomi yang mapan dan kelestarian alam sekitar.

Saya mengucapkan tahniah kepada semua pihak yang terlibat dalam merangka dan membangunkan Pelan Strategik Kebajikan Haiwan Kebangsaan 2021-2030 ini. Idea dan input yang disumbangkan menjadikan dokumen ini lebih realistik dan menyeluruh dalam usaha menjadikan Malaysia sebagai sebuah negara yang dinamik dalam pembangunan kebajikan haiwan serta mempunyai rakyat yang bersifat ihsan terhadap haiwan.

DATO' DR. NORLIZAN BIN MOHD NOOR

1. PENGENALAN

Pelan Strategik Kebajikan Haiwan Kebangsaan 2012-2020 telah menyumbang kejayaan terhadap pembangunan kebajikan haiwan di negara ini. Penguatkuasaan Akta Kebajikan Haiwan 2015 di negara ini adalah lambang kejayaan yang dicapai hasil daripada pelan tersebut. Selain daripada itu, penetapan piawaian kebajikan haiwan yang ditetapkan di dalam kod amalan dan garis panduan turut dibangunkan terutama kepada aktiviti haiwan yang perlu dilesenkan seperti yang disenaraikan di dalam Jadual Akta Kebajikan Haiwan 2015.

Semenjak Akta ini mula dikuatkuasa di negara ini bermula 1 Julai 2017, saban hari banyak aduan mengenai kes pengabaian dan penganiayaan terhadap haiwan dilaporkan. Penguatkuasaan Akta Kebajikan Haiwan 2015 masih belum dapat memberi kesedaran secara sepenuhnya kepada rakyat di negara ini.

Di Malaysia, terdapat pelbagai aktiviti haiwan dijalankan. Kepelbagaian aktiviti ini menjadikan cara pengendalian ke atas haiwan-haiwan ini turut berbeza. Oleh itu bagi memastikan amalan kebajikan haiwan dapat diterapkan, pengendalian haiwan perlu disesuaikan mengikut spesies dan aktiviti, tetapi hendaklah berlandaskan kepada pematuhan kebajikan haiwan seperti yang dinyatakan di dalam Akta Kebajikan Haiwan 2015, peraturan-peraturan, kod amalan dan garis panduan pengendalian haiwan.

Kepelbagaian skop dalam status pemilikan haiwan juga turut mempengaruhi pandangan manusia kepada haiwan. Pandangan dan nilai berbeza diberikan kepada haiwan kesayangan, haiwan ternakan, haiwan bekerja dan haiwan terbiar oleh masyarakat. Sebagai sebuah negara yang bermatlamat untuk menjadi sebuah negara maju, jurang perbezaan ini perlu ditangani. Penilaian kepada haiwan bukan dinilai berdasarkan jenis haiwan semata-mata, tetapi ianya perlu dilihat sebagai makhluk bernyawa yang perlu dilayan dengan belas ihsan, penyayang dan lebih prihatin dalam aspek kebajikan mereka.

Pelan Strategik Kebajikan Haiwan Kebangsaan 2021-2030 ini disediakan sebagai kesinambungan daripada dasar dan Pelan Strategik Kebajikan Haiwan Kebangsaan 2012-2020 yang telah pun berakhir pada akhir tahun 2020. Perancangan pembangunan kebajikan haiwan perlu diteruskan untuk memastikan penerapan kebajikan dapat diterapkan secara berterusan kepada setiap golongan masyarakat di negara ini bermula di peringkat awal pendidikan kanak-kanak. Dokumen ini mengandungi perancangan terperinci sebagai penambahbaikan bagi membangunkan kebajikan haiwan di negara ini sehingga tahun 2030.

2. MATLAMAT

Malaysia menjadi sebuah negara maju yang mempunyai masyarakat penyayang dengan mengamalkan piawaian kebajikan haiwan dan ihsan kepada haiwan.

3. TUJUAN

Amalan kebajikan haiwan di praktikkan di dalam pengurusan haiwan bagi mematuhi piawaian yang ditetapkan mengikut perundangan serta selari dengan piawaian antarabangsa.

4. KENYATAAN DASAR

Pemunyaan bertanggungjawab haiwan dan penerapan kebajikan haiwan di Malaysia ditingkatkan secara berterusan, diperkasa dengan penglibatan semua pihak berkepentingan, disokong dengan perundangan dan dibudayakan dalam masyarakat.

5. OBJEKTIF

Objektif Pembangunan Pelan Strategik Kebajikan Haiwan Kebangsaan 2021-2030 dibangunkan adalah:

- a. Menyediakan kerangka pembangunan kebajikan haiwan di setiap rantaian pengurusan haiwan, pengendalian haiwan oleh manusia dan hubungan haiwan dengan persekitaran di dalam negara serta semua perkara berkaitan haiwan di peringkat antarabangsa.
- b. Menyediakan kerangka kerja dan pendekatan yang akan dilaksanakan secara sistematik bagi pembangunan di dalam pelbagai aspek kebajikan haiwan.
- c. Menyediakan kerangka kerja bagi melaksanakan program kesedaran kepada masyarakat di negara ini berlandaskan perundangan yang telah dikuatkuasakan dan piawaian yang ditetapkan.
- d. Menyediakan kerangka pengurusan kebajikan haiwan bagi memastikan tadbir urus dilaksana dengan cekap terutama dalam penguatkuasaan Akta Kebajikan Haiwan 2015, lain-lain perundangan yang berkaitan dan hal ehwal pembangunan kebajikan haiwan.

6. PENDEKATAN STRATEGIK

- a. Memperkukuhkan penguatkuasaan Akta Kebajikan Haiwan 2015 dan lain-lain perundangan yang berkaitan.
- b. Mewujudkan jalinan kerjasama dengan pelbagai pihak bagi pembangunan berterusan untuk memperkukuhkan kebajikan dan kesejahteraan haiwan.
- c. Meneraju konsep kebajikan dan ihsan haiwan berdasarkan budaya sosial masyarakat tempatan melalui kerjasama DVS dan Institusi Penyelidikan.

7. AKRONIM

AWCOP	: <i>Animal Welfare Code of Practice</i>
DVS	: Jabatan Perkhidmatan Veterinar
DOF	: Jabatan Perikanan
HPPNK	: Hari Peladang, Penternak dan Nelayan Kebangsaan
IPPV	: Ibu Pejabat Perkhidmatan Veterinar
KAKH	: Kod Amalan Kebajikan Haiwan
LKH	: Lembaga Kebajikan Haiwan
MAHA	: Pameran Pertanian, Hortikultur, dan Agro Pelancongan Malaysia
NATC	: Majlis Latihan Pertanian Kebangsaan
NGO	: Badan bukan kerajaan
PBT	: Pihak Berkuasa Tempatan
SOP	: Tatacara pengendalian piawai (Standard operating procedure)

8. STRATEGI, OBJEKTIF, OUTPUT DAN AKTIVITI

Strategi 1:

Memperkukuhkan penguatkuasaan Akta Kebajikan Haiwan 2015 dan lain-lain perundangan yang berkaitan.

Objektif 1:

Aktiviti melibatkan haiwan dijalankan berdasarkan piawaian kebajikan haiwan berlandaskan Akta Kebajikan Haiwan 2015, peraturan-peraturan di bawah Akta Kebajikan Haiwan 2015, Kod Amalan Kebajikan Haiwan dan garis panduan yang dikeluarkan oleh Lembaga Kebajikan Haiwan dan pihak berkuasa berkaitan.

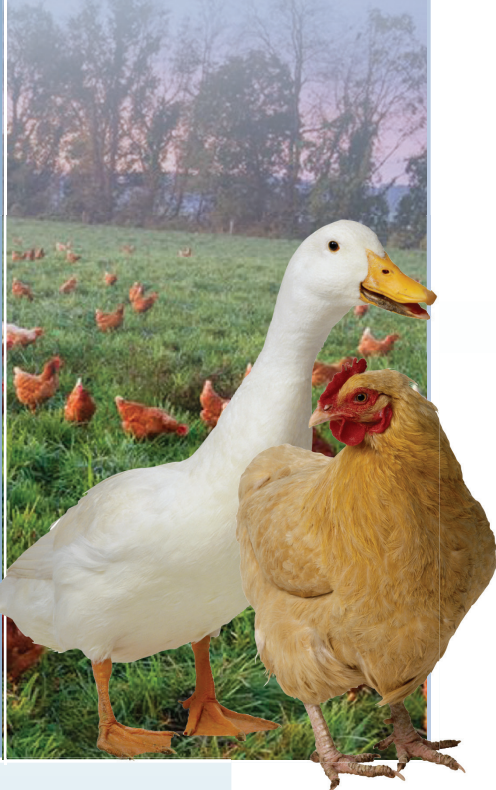
BIL	OUTPUT	AKTIVITI
1.	Membuat pindaan ke atas AKH 2015: 1.1 Meminda beberapa peruntukan di dalam AKH 2015 termasuk Jadual	i. Membuat kajian dan pengumpulan maklumat ii. Menyediakan draf Akta i. Makluman kepada Perbadanan Produktiviti Malaysia (MPC) RNF, Seranta awam, RIA iii. Mendapatkan kelulusan DVS dan LKH iv. Kelulusan kabinet v. Pewartaan vi. Hebahan vii. Penguatkuasaan
2.	Penggubalan Peraturan: 2.1 Prosedur veterinar yang digunakan 2.2 Pemilikan haiwan bertanggungjawab 2.3 Peraturan Penyelidikan 2.4 Peraturan-Peraturan muatan, pengangkutan dan pemindahan haiwan.	i. Membuat kajian dan pengumpulan maklumat ii. Menyediakan draf peraturan iii. Makluman kepada MPC: RNF, Public engagement, RIA iv. Mendapatkan kelulusan DVS dan LKH v. Kelulusan Menteri vi. Pewartaan vii. Hebahan viii. Penguatkuasaan

BIL	OUTPUT	AKTIVITI
3.	Pembangunan SOP: 3.1 Kompaun	i. Mengadakan sesi libat urus dengan pihak berkepentingan ii. Menyediakan deraf SOP iii. Proses kelulusan deraf SOP daripada DVS, LKH iv. Hebahan kepada umum v. Menggunapakai SOP yang telah diluluskan
4.	SOP dikemaskini: 1.1 APTVM Penghapusan	i. Mengadakan sesi libat urus dengan pihak berkepentingan ii. Mengemaskini deraf SOP iii. Proses kelulusan deraf SOP daripada DVS iv. Hebahan kepada umum v. Menggunapakai SOP yang telah diluluskan

BIL	OUTPUT	AKTIVITI
5.	Pembangunan Kod Amalan Kebajikan Haiwan:	i. Mengadakan sesi libat urus dengan pihak berkepentingan
5.1	Penternakan Ayam (Penelur)	ii. Menyediakan deraf Garis Panduan/ KAKH
5.2	Penternakan Ayam (Pedaging)	iii. Proses kelulusan deraf Garis Panduan/ KAKH daripada DVS, LKH
5.3	Penternakan Ayam (Pembiakbaka)	iv. Hebahan kepada umum
5.4	Penternakan Ruminan	v. Menggunapakai Garis Panduan/ KAKH yang telah diluluskan
5.5	Penternakan Babi	
5.6	Kaedah pemusnahan ikan asing	
5.7	Pengurusan ikan laga (Betta)	
5.8	Pengurusan Haiwan Kesayangan yang bekerja (Anjing & Kuda)	
5.9	Penggunaan haiwan dalam terapi bagi kanak-kanak berkeperluan khas dan golongan OKU	
5.10	Panduan Amalan Penternakan Baik bagi spesies hidupan liar dan haiwan eksotik	
5.11	Pemeliharaan hidupan liar milik persendirian	
5.12	Pemeliharaan hidupan liar bagi tujuan persembahan	
5.13	Pengendalian haiwan untuk upacara keagamaan dan adat	
5.14	Penyembelihan Ruminan	
5.15	Penyembelihan Babi	
5.16	Pengurusan haiwan semasa bencana alam	
5.17	Pengurusan haiwan kesayangan di 'Pet café'	
5.18	Pengurusan aktiviti dandanan haiwan	

BIL	OUTPUT	AKTIVITI
6.	Mengemaskini KAKH sedia ada:	i. Mengadakan sesi libat urus dengan pihak berkepentingan
6.1	AWCOP Horse Riding And Spelling Activities	ii. Menyediakan deraf Garis Panduan/ KAKH yang terkini
6.2	AKH Aktiviti Kawalan Haiwan Terbiar Serta Pengurusan Tempat Kurungan Dan Perlindungan Haiwan	iii. Proses kelulusan deraf Garis Panduan/ KAKH terkini daripada DVS dan LKH
6.3	KAKH Aktiviti Pengangkutan Haiwan (Unggas)	iv. Hebahan kepada umum
6.4	KAKH Aktiviti Pengangkutan Haiwan (Babi)	v. Menggunapakai Garis Panduan/ KAKH terkini yang telah diluluskan
6.5	KAKH Aktiviti Pengangkutan Haiwan (Ruminan)	
6.6	Malaysian Code Of Practice For The Care And Use Of Animals For Scientific Purposes (My Code)	
6.7	Kaedah mematikan ikan untuk tujuan makan	
6.8	Kaedah mematikan ikan untuk tujuan kawalan penyakit	
6.9	Pengangkutan ikan	

BIL	OUTPUT	AKTIVITI
7.	Menterjemah KAKH sedia ada ke dalam dwi Bahasa:	i. Mengenalpasti agensi penterjemah
7.1	Aktiviti Penginapan Haiwan Kesayangan	ii. Menterjemah KAKH sedia ada
7.2	AWCOP Horse Riding and Spelling Activities	iii. Hebahan umum
7.3	Aktiviti Pertunjukan dan Pameran Haiwan	
7.4	Aktiviti Pembiakan Haiwan Kesayangan	
7.5	Aktiviti Penyelamatan dan Pemulihan Haiwan	
7.6	Aktiviti Kawalan Haiwan Terbiar serta Pengurusan Tempat Kurungan dan Perlindungan Haiwan	
7.7	Aktiviti Kuarantin Haiwan	
7.8	AWCOP Animal Training Provider and Centre Activities	
7.9	Aktiviti Jualan Haiwan Kesayangan	
7.10	Aktiviti Penyembelihan Unggas	
7.11	Aktiviti Pelupusan Haiwan	
7.12	Aktiviti Pengangkutan Haiwan (Unggas)	
7.13	Aktiviti Pengangkutan Haiwan (Babi)	
7.14	Aktiviti Pengangkutan Haiwan (Ruminan)	
7.15	Malaysian Code of Practice for the Care and Use of Animals for Scientific Purposes (MyCode)	
7.16	Pengangkutan ikan	
7.17	Aktiviti mematikan ikan bagi tujuan makan	
7.18	Aktiviti mematikan ikan bagi tujuan kawalan penyakit	

Objektif 2:

Kebajikan Haiwan di urus dengan cekap di seluruh negara.

BIL	OUTPUT	AKTIVITI
1.	Tadbir urus kebajikan haiwan diperkukuh	 i. Menubuhkan Unit Kebajikan Haiwan di setiap negeri. ii. Menubuhkan Jawatankuasa khas Kebajikan Haiwan untuk haiwan akuatik di DOF iii. Pasukan petugas di bawah jawatankuasa khas di DOF iv. Membangunkan SOP Penguatkuasaan kepada kakitangan DOF v. Menaik taraf kemudahan dan fasiliti klinik haiwan di bawah DVS negeri untuk rawatan haiwan kesayangan vi. Menaik taraf kemudahan tempat tahanan haiwan di DVS negeri vii. Perolehan barangan ICT (komputer dan mesin cetak) untuk kegunaan cetakan lesen kebajikan haiwan di IPPV dan DVS negeri viii. Perolehan barangan ICT (tablet) untuk tujuan pemantauan premis yang menjalankan aktiviti yang melibatkan haiwan di seluruh negara

BIL	OUTPUT	AKTIVITI
2.	Kompetensi pegawai bagi menjalankan tugas penguatkuasaan kebajikan haiwan ditingkatkan	i. Membangunkan Modul Latihan Kebajikan Haiwan (akuatik) untuk pegawai DOF ii. Membangunkan Modul Latihan Kebajikan Haiwan (ternakan dan haiwan kesayangan untuk pegawai DVS iii. Melantik jawatankuasa bagi pembangunan modul latihan iv. Menjalankan latihan dan penilaian berkenaan dengan kebajikan haiwan setiap spesies kepada pegawai kebajikan haiwan secara berterusan
3.	Pegawai sumber dan pakar rujuk untuk setiap spesies haiwan diwujudkan: i. unggas, ii. ruminan, iii. babi, iv. anjing, kucing dan arnab, v. kuda, vi. Ikan hiasan, vii. hidupan liar, viii. haiwan eksotik, cth. rusa	i. Melantik 36 orang pegawai untuk menjadi pegawai sumber dan pakar rujuk untuk setiap spesies haiwan.

Strategi 2:

Mewujudkan jalinan kerjasama dengan pelbagai pihak bagi pembangunan berterusan untuk memperkukuhkan kebajikan dan kesejahteraan haiwan.

Objektif 1:

Pemilikan haiwan bertanggungjawab menjadi amalan setiap golongan masyarakat.

BIL	OUTPUT	AKTIVITI
1.	Kerjasama dengan pelbagai pihak/ agensi / jabatan / kementerian / institusi / persatuan / pertubuhan bagi pembangunan kebajikan haiwan dan kesejahteraan haiwan ditingkatkan: 1.1 Peraturan / SOP / Kod Amalan / Garis Panduan (ikan hiasan, ternakan, haiwan kesayangan, hidupan liar, kuda) dibangunkan 1.2 Jawatankuasa khas di antara DVS bersama dengan JKT/ PBT untuk pengurusan haiwan terbiar 1.3 Modul Pengajaran dan Pembelajaran Penerapan Nilai Kebajikan Haiwan dalam Pendidikan Awal Kanak-Kanak 1.4 Pembangunan Modul latihan kebajikan haiwan untuk melatih pegawai sumber mengikut spesies haiwan 1.5 Pembangunan bahan kempen / risalah dan bahan pendidikan kebajikan haiwan (ikan hiasan, ternakan, haiwan kesayangan, hidupan liar, kuda)	i. Mengadakan sesi libat urus/ perbincangan dengan pelbagai pihak bagi pembangunan modul latihan/ kursus ii. Menjalankan kursus kepada pemegang taruh yang terlibat iii. Penerangan dan pemahaman terhadap kebajikan haiwan iv. Mempertingkatkan pemantauan/ audit ke atas pemegang taruh terlibat v. Membangunkan pek sumber bagi kegunaan pengajaran dan pembelajaran kebajikan haiwan di tadika/ pra-sekolah

BIL	OUTPUT	AKTIVITI
	1.6 Kursus di kalangan pemilik pusat perlindungan dengan kerjasama pelbagai pihak (DVS, PBT, NGO, pemimpin masyarakat) 1.7 Pengukuhan subjek kebajikan haiwan dalam silibus latihan/program di bawah Bahagian Latihan Kemahiran Pertanian dan Akademi Perikanan 1.8 Latihan kepada penternak tentang kebajikan haiwan 1.9 Membangunkan Modul Latihan kepada Pembantu Sukarela Kebajikan Haiwan	i. Mengadakan sesi libat urus/ perbincangan dengan pelbagai pihak bagi pembangunan modul latihan/ kursus ii. Menjalankan kursus kepada pemegang taruh yang terlibat iii. Penerangan dan pemahaman terhadap kebajikan haiwan iv. Mempertingkatkan pemantauan/ audit ke atas pemegang taruh terlibat v. Membangunkan pek sumber bagi kegunaan pengajaran dan pembelajaran kebajikan haiwan di tadika/ pra-sekolah
2.	Kerjasama dengan pelbagai pihak untuk mempromosikan aktiviti kebajikan haiwan ditingkatkan	i. Meluaskan pendaftaran pet passport ii. Kempen pemandulan haiwan kesayangan iii. Kempen kesedaran awam berkaitan kebajikan dan kesejahteraan haiwan melalui media massa dan media sosial iv. Kempen kesedaran tentang penyakit haiwan

BIL	OUTPUT	AKTIVITI
3.	Program Komunikasi Kebajikan Haiwan diwujudkan	i. Animal Loving Day ii. Hari Kebajikan Haiwan iii. Program adopsi anjing dan kucing iv. Forum/ Simposium/ Webinar v. Libat urus dengan pelbagai pihak (Institusi Pendidikan, agensi kerajaan, NGO) vi. Kerjasama dengan pelbagai pihak bagi menjalankan program / kempen kesedaran / promosi vii. Program kesedaran dan kempen dijadikan kolaborasi dengan pelbagai pihak

Objektif 2:

Budaya ihsan dan prihatin terhadap haiwan meningkat di kalangan masyarakat.

BIL	OUTPUT	AKTIVITI
1.	Program kesedaran secara berterusan dengan kerjasama pelbagai pihak ditingkatkan	i. Hari bertemu pelanggan di setiap negeri ii. Penglibatan di dalam HPPNK iii. Penglibatan di MAHA iv. Program dialog dengan NGO / persatuan / industri v. Forum bual bicara vi. Program TV, radio, media massa dan media sosial vii. Kempen Trap, Neuter and Rehome (TNR) viii. Kerjasama dengan pelbagai pihak bagi menjalankan program/ kempen kesedaran / promosi ix. Program kesedaran dan kempen dijadikan kolaborasi dengan pelbagai pihak

Objektif 3

Peningkatan kompetensi dalam kebajikan haiwan di kalangan pengendali haiwan disemua sektor haiwan.

BIL	OUTPUT	AKTIVITI
1.	Program kesedaran secara berterusan dengan kerjasama pelbagai pihak ditingkatkan.	i. Menubuhkan JK Kecil Kebajikan Haiwan di peringkat negeri yang dianggotai oleh DVS dan agensi kerajaan yang lain ii. Mengadakan mesyuarat secara berkala untuk membincangkan isu-isu kebajikan haiwan di peringkat negeri

Strategi 3:

Meneraju konsep kebajikan dan ihsan haiwan berdasarkan budaya sosial masyarakat tempatan.

Objektif 1:

Meningkatkan penyelidikan di dalam kebajikan haiwan di dalam negara.

BIL	OUTPUT	AKTIVITI
1.	Penyelidikan kebajikan haiwan dalam pelbagai sektor ternakan/ spesies dijalankan	i. Menjalankan penyelidikan ii. Menerbit dan membentangkan hasil penyelidikan
2.	Kompetensi penyelidik dalam pengendalian haiwan ditingkatkan	i. Membangunkan Modul Latihan Pengendalian Haiwan Kepada Penyelidik ii. Menjalankan latihan kepada penyelidik yang terlibat

Objektif 2:

Meningkatkan kolaborasi penyelidikan dengan institusi penyelidikan di dalam dan luar negara.

BIL	OUTPUT	AKTIVITI
1.	Penyelidikan berkaitan kebajikan dan kesejahteraan haiwan bersama dengan Institusi Penyelidikan di dalam dan luar negara ditingkatkan.	i. Kolokium/ Simposium (Kebajikan Haiwan mengikut Perspektif Islam) yang melibatkan penyelidik di dalam dan luar negara ii. MoU dengan pelbagai pihak/ Institusi Penyelidikan dalam dan luar negara iii. Melantik rakan strategik yang terdiri daripada pakar-pakar kebajikan haiwan di dalam dan luar Negara iv. Menjalankan kolokium/ simposium/ webinar/ forum kebajikan haiwan secara tahunan

9. JADUAL PELAKSANAAN DAN IMPLIKASI KEWANGAN

Setiap output dan aktiviti yang dirancang di dalam Pelan Strategik Kebajikan Haiwan Kebangsaan dilaksanakan mengikut 3 fasa iaitu:

- Fasa 1 (Tahun 2021 – 2025) - Penambahbaikan
- Fasa 2 (Tahun 2026 – 2028) - Penyelarasan
- Fasa 3 (Tahun 2029 – 2030) - Pengukuhan

FASA 1 (2021-2025) (PENAMBAHBAIKAN)	FASA 2 (2026-2028) (PENYELARASAN)	FASA 3 (2029-2030) (PENGUKUHAN)
1.0 Membuat pindaan ke atas AKH 2015		
• Mengadakan sesi libat urus dengan pihak berkepentingan • Menyediakan draf pindaan akta • Proses kelulusan draf • Pewartaan pindaan akta	• Hebahan dan penerangan terhadap pindaan akta yang telah dilulus dan diwartakan • Penguatkuasaan akta • Penyiasatan dan pendakwaan kes berdasarkan akta	• Penguatkuasaan menyeluruh akta • Pemantauan dan kawal selia secara menyeluruh di seluruh negara
2.0 Penggubalan Peraturan		
• Mengadakan sesi libat urus dengan pihak berkepentingan untuk menggubal peraturan • Menyediakan draf peraturan • Proses kelulusan peraturan • Pewartaan akta	• Mengadakan sesi libat urus dengan pihak berkepentingan untuk menggubal peraturan: • Hebahan dan penerangan terhadap pindaan akta yang telah dilulus dan diwartakan • Penguatkuasaan akta • Penyiasatan dan pendakwaan kes berdasarkan akta	• Penguatkuasaan menyeluruh akta • Pemantauan dan kawal selia secara menyeluruh di seluruh negara

FASA 1 (2021-2025) (PENAMBAHBAIKAN)	FASA 2 (2026-2028) (PENYELARASAN)	FASA 3 (2029-2030) (PENGUKUHAN)
3.0 Pembangunan SOP		
• Mengadakan sesi libat urus dengan pihak berkepentingan • Menyediakan draf SOP • Proses kelulusan draf SOP • Menggunakan SOP yang telah diluluskan	• Hebahan dan penerangan SOP • Melaksanakan aktiviti kawalselia menggunakan SOP	• Melaksanakan aktiviti kawalselia dan penguatkuasaan menggunakan SOP
4.0 Pembangunan Kod Amalan Kebajikan Haiwan dan Garis Panduan:		
• Mengadakan sesi libat urus dengan pihak berkepentingan • Menyediakan draf KAKH • Proses kelulusan draf KAKH • Menggunakan KAKH yang telah diluluskan	• Hebahan dan penerangan KAKH kepada kakitangan/ pemegang taruh/ industri/ awam	• Melaksanakan aktiviti kawal selia dan penguatkuasaan menggunakan KAKH
5.0 Mengemaskini KAKH sedia ada		
• Menerima dan mengumpulkan komen daripada pihak yang berkepentingan mengenai KAKH sedia ada	• Hebahan dan penerangan KAKH kepada kakitangan/ pemegang taruh/ industri/ awam	• Melaksanakan aktiviti kawal selia dan penguatkuasaan menggunakan KAKH

FASA 1 (2021-2025) (PENAMBAHBAIKAN)	FASA 2 (2026-2028) (PENYELARASAN)	FASA 3 (2029-2030) (PENGUKUHAN)
5.0 Mengemaskini KAKH sedia ada		
• Menyediakan draf baru KAKH • Proses kelulusan draf KAKH • Menggunakan KAKH yang telah diluluskan		
6.0 Menterjemah KAKH sedia ada ke dalam dwi bahasa:		
• Mengenalpasti dan melantik agensi penterjemah • Proses penterjemahan KAKH • Semakan dan kelulusan KAKH untuk edisi yang telah diterjemah • Menggunakan KAKH edisi terjemahan	• Hebahan dan menggunakan edisi KAKH yang telah diterjemah	• Hebahan dan menggunakan edisi KAKH yang telah diterjemah
7.0 Pengukuhan tadbir urus kebajikan haiwan		
• Mengenalpasti calon untuk dilantik menganggotai jawatankuasa khas dan pasukan petugas • Mesyuarat Jawatankuasa Khas dan pasukan petugas • Membangunkan SOP Penguatkuasaan untuk kakitangan DOF	• Mesyuarat Jawatankuasa Khas dan pasukan petugas • Menggunakan SOP yang telah dibangunkan • Menaiktaraf kemudahan dan fasiliti bagi rawatan haiwan kesayangan di semua klinik di bawah DVS	• Mesyuarat Jawatankuasa Khas dan pasukan petugas • Menggunakan SOP yang telah dibangunkan • Kemudahan dan rawatan bagi haiwan kesayangan di semua fasiliti di bawah DVS dinaiktaraf

FASA 1 (2021-2025) (PENAMBAHBAIKAN)	FASA 2 (2026-2028) (PENYELARASAN)	FASA 3 (2029-2030) (PENGUKUHAN)
9.0 Modul Pengajaran dan Pembelajaran Penerapan Nilai Kebajikan Haiwan dalam Pendidikan Awal Kanak-Kanak:		
- Mengadakan bengkel Bersama pihak-pihak yang terlibat untuk membangunkan 'pek sumber' Modul PdP Kebajikan Haiwan kepada kanak-kanak pra-sekolah - Mencetak/ menerbitkan pek sumber yang telah dibangunkan - Mengedarkan pek sumber kepada tadika KPM/ KEMAS/ Perpaduan dan swasta - Tadika/ Pra-sekolah menggunakan pek sumber yang telah dibangunkan	- Pek sumber digunakan - Pemantauan dijalankan bagi tujuan penambahbaikan	Pek sumber kebajikan haiwan digunakan secara meluas di semua tadika/ pra-sekolah di seluruh negara
10.0 Pembangunan bahan kempen / risalah dan bahan pendidikan kebajikan haiwan		
- Mengumpul maklumat berkenaan bahan kempen yang sesuai - Merekabentuk dan mencetak bahan kempen - Menggunakan bahan kempen yang telah dibangunkan di dalam setiap aktiviti promosi kebajikan haiwan	Menggunakan bahan kempen yang telah dibangunkan di setiap aktiviti promosi kebajikan haiwan di seluruh negara	Menggunakan bahan kempen yang telah dibangunkan di setiap aktiviti promosi kebajikan haiwan di seluruh negara

FASA 1 (2021-2025) (PENAMBAHBAIKAN)	FASA 2 (2026-2028) (PENYELARASAN)	FASA 3 (2029-2030) (PENGUKUHAN)
11.0 Modul kursus Pengurusan Pusat Perlindungan Haiwan		
• Mengadakan sesi libat urus dengan pihak berkepentingan untuk mendapatkan maklumat • Membangunkan modul kursus • Mengenalpasti peserta kursus • Mengadakan kursus di kalangan pemilik pusat perlindungan dengan kerjasama pelbagai pihak (DVS, PBT, NGO, pemimpin masyarakat)	• Mengadakan kursus secara berkala di seluruh negara	• Mengadakan kursus secara berkala di seluruh negara
12.0 Modul latihan kebajikan haiwan untuk spesies tertentu		
• Mengadakan sesi libat urus dengan pihak berkepentingan untuk mendapatkan maklumat • Membangunkan modul latihan • Mengadakan latihan kepada AWO	• Mengadakan latihan secara berkala di seluruh negara kepada AWO	• Mengadakan latihan secara berkala di seluruh negara kepada AWO
13.0 Pengukuhan subjek kebajikan haiwan dalam silibus latihan/program di bawah NATC		
• Mengadakan sesi libat urus dengan pihak NATC untuk menerapkan subjek kebajikan haiwan di dalam silibus Latihan/program di bawah NATC	• Menggunakan subjek dalam latihan/program di bawah NATC	• Menggunakan subjek dalam latihan/program di bawah NATC

**FASA 1 (2021-2025)
(PENAMBAHBAIKAN)**
**FASA 2 (2026-2028)
(PENYELARASAN)**
**FASA 3 (2029-2030)
(PENGUKUHAN)**
14.0 Latihan kepada penternak tentang kebajikan haiwan

• Membangunkan Modul Latihan haiwan kepada penternak • Mengadakan Latihan kepada penternak dengan kerjasama Bahagian/ agensi yang terlibat	• Latihan kepada penternak mengenai kebajikan haiwan dijalankan secara berkala di seluruh negara dengan Kerjasama bahagian/ agensi yang berkenaan	• Latihan kepada penternak mengenai kebajikan haiwan dijalankan secara berkala di seluruh negara dengan kerjasama bahagian/ agensi yang berkenaan

15.0 Kempen kesedaran awam berkaitan kebajikan dan kesejahteraan haiwan melalui media massa dan media sosial

• Kerjasama dengan pelbagai pihak untuk mengadakan kempen kesedaran awam berkaitan kebaikan dan kesejahteraan haiwan • Mengenalpasti medium untuk menjalankan kempen/ promosi	• Menjalankan kempen kesedaran secara berterusan sepanjang tahun • Pelaksanaan kempen kesedaran dijalankan dengan kerjasama pelbagai pihak	• Kempen kesedaran kebajikan haiwan dijalankan sepanjang tahun • Pelaksanaan kempen kesedaran dijalankan dengan kerjasama pelbagai pihak

FASA 1 (2021-2025) (PENAMBAHBAIKAN)	FASA 2 (2026-2028) (PENYELARASAN)	FASA 3 (2029-2030) (PENGUKUHAN)
16.0 Pelan Komunikasi Kebajikan Haiwan		
• Menyediakan pelan komunikasi kebajikan haiwan • Menjalinkan kerjasama dengan pelbagai pihak • Menyediakan takwim tahunan untuk aktiviti promosi • Mengenalpasti medium untuk menjalankan kempen/ promosi • Pelaksanaan program promosi kebajikan haiwan secara menyeluruh di seluruh negara	• Menyediakan takwim tahunan untuk aktiviti promosi • Pelaksanaan program promosi kebajikan haiwan secara menyeluruh di seluruh negara	• Menyediakan takwim tahunan untuk aktiviti promosi • Pelaksanaan program promosi kebajikan haiwan secara menyeluruh di seluruh negara
17.0 Menubuhkan JK Kecil Kebajikan Haiwan di peringkat negeri:		
• Membuat cadangan kepada Lembaga Kebajikan Haiwan dan Jawatankuasa Dasar Jabatan untuk mewujudkan Jawatankuasa Kecil Kebajikan Haiwan di peringkat negeri • Menubuhkan Jawatankuasa Kecil Kebajikan Haiwan di peringkat negeri yang dianggotai oleh DVS dan agensi kerajaan yang lain	• Mengadakan mesyuarat secara berkala untuk membincangkan isu-isu kebajikan haiwan di peringkat negeri	• Mengadakan mesyuarat secara berkala untuk membincangkan isu-isu kebajikan haiwan di peringkat negeri

FASA 1 (2021-2025) (PENAMBAHBAIKAN)	FASA 2 (2026-2028) (PENYELARASAN)	FASA 3 (2029-2030) (PENGUKUHAN)
17.0 Menubuhkan JK Kecil Kebajikan Haiwan di peringkat negeri:		
Mengadakan mesyuarat secara berkala untuk membincangkan isu-isu kebajikan haiwan di peringkat negeri		
18.0 Menjalankan penyelidikan kebajikan haiwan dalam pelbagai sektor ternakan / spesies:		
- Mengenalpasti penyelidikan berkaitan kebajikan dan kesejahteraan haiwan untuk pelbagai spesies yang perlu dijalankan - Menyediakan kertas cadangan penyelidikan - Mendapatkan dana penyelidikan - Menjalankan penyelidikan - Menerbit dan membentangkan hasil penyelidikan	- Mengenalpasti penyelidikan berkaitan kebajikan dan kesejahteraan haiwan untuk pelbagai spesies yang perlu dijalankan - Menyediakan kertas cadangan penyelidikan - Mendapatkan dana penyelidikan - Menjalankan penyelidikan - Menerbit dan membentangkan hasil penyelidikan	- Mengenalpasti penyelidikan berkaitan kebajikan dan kesejahteraan haiwan untuk pelbagai spesies yang perlu dijalankan - Menyediakan kertas cadangan penyelidikan - Mendapatkan dana penyelidikan - Menjalankan penyelidikan - Menerbit dan membentangkan hasil penyelidikan

FASA 1 (2021-2025) (PENAMBAHBAIKAN)	FASA 2 (2026-2028) (PENYELARASAN)	FASA 3 (2029-2030) (PENGUKUHAN)
19.0 Meningkatkan kolaborasi penyelidikan dengan pelbagai agensi / jabatan / institusi penyelidikan		
• Mengenalpasti institusi penyelidikan/ penyelidik yang berkaitan dengan penyelidikan kebajikan dan kesejahteraan haiwan • Mengadakan mesyuarat penyelarasan • Menyediakan kertas cadangan penyelidikan • Mendapatkan dana penyelidikan • Menjalankan penyelidikan • Menerbit dan membentangkan hasil penyelidikan • Menjalankan kolokium/ simposium/ webinar/ forum kebajikan haiwan secara tahunan	• Mengenalpasti institusi penyelidikan/ penyelidik yang berkaitan dengan penyelidikan kebajikan dan kesejahteraan haiwan • Mengadakan mesyuarat penyelarasan • Menyediakan kertas cadangan penyelidikan • Mendapatkan dana penyelidikan • Menjalankan penyelidikan • Menerbit dan membentangkan hasil penyelidikan • Menjalankan kolokium/ simposium/ webinar/ forum kebajikan haiwan secara tahunan	• Mengenalpasti institusi penyelidikan/ penyelidik yang berkaitan dengan penyelidikan kebajikan dan kesejahteraan haiwan • Mengadakan mesyuarat penyelarasan • Menyediakan kertas cadangan penyelidikan • Mendapatkan dana penyelidikan • Menjalankan penyelidikan • Menerbit dan membentangkan hasil penyelidikan • Menjalankan kolokium/ simposium/ webinar/ forum kebajikan haiwan secara tahunan
20.0 Meningkatkan kompetensi penyelidik dalam pengendalian haiwan		
• Membangunkan Modul Latihan pengendalian haiwan kepada penyelidik • Menjalankan latihan kepada penyelidik yang terlibat	• Menjalankan Latihan kepada penyelidik yang terlibat	• Menjalankan Latihan kepada penyelidik yang terlibat

10. ANGGARAN KOS KESELURUHAN

Anggaran kos keseluruhan bagi pelaksanaan Pelan Strategik Kebajikan Haiwan untuk tempoh 10 tahun (2021 – 2030) ialah sebanyak RM 30.8 juta.

- i. Anggaran kos bagi melaksanakan pengukuhan penguatkuasaan Akta Kebajikan Haiwan 2015 dan Peraturan-peraturan di bawah Akta ialah sebanyak RM17 juta.
- ii. Anggaran kos bagi menjalankan aktiviti berkaitan kerjasama dengan pelbagai pihak bagi pembangunan kebajikan dan kesejahteraan haiwan ialah sebanyak RM 12 juta.
- iii. Anggaran kos melaksanakan aktiviti penyelidikan sebagai peneraju dalam kebajikan haiwan ialah sebanyak RM1.8 juta.

11. PERANAN, TUGAS DAN TANGGUNGJAWAB

Setiap golongan di dalam masyarakat di negara ini memainkan peranan masing-masing bagi memastikan kebajikan haiwan dan kesejahteraan haiwan di negara ini terpelihara berlandaskan peruntukkan undang-undang yang berkaitan.

Individu, pemegang lesen, institusi, pertubuhan, persatuan, organisasi, kumpulan, pihak industri haiwan, agensi atau mana-mana pihak yang mengendalikan haiwan perlu bertanggungjawab ke atas haiwan yang mereka miliki. Sebagai pemunya haiwan, mereka bertanggungjawab untuk memastikan kebajikan haiwan terpelihara sepanjang masa mengikut piawaian yang ditetapkan oleh Akta Kebajikan Haiwan 2015, peraturan-peraturan di bawah Akta dan apa-apa garis panduan kebajikan haiwan yang ditetapkan.

Lembaga Kebajikan Haiwan sebagai pentadbir urus Akta Kebajikan Haiwan 2015, perlu memastikan penguatkuasaan dan pelaksanaan Akta dijalankan dengan berkesan. Selaras dengan penguatkuasaan Akta Kebajikan Haiwan 2015, Menteri Pertanian dan Industri Makanan Malaysia diberikan kuasa untuk menetapkan arahan kepada Lembaga bagi melaksanakan peruntukkan di dalam Akta dan peraturan-peraturan berkaitan.

Jabatan Perkhidmatan Veterinar sebagai peneraju di dalam hal ehwal berkaitan haiwan di negara ini berperanan menetapkan halatuju bagi pembangunan dan pengurusan regulatori terutama perkara yang melibatkan kebajikan serta kesejahteraan haiwan.

Institusi penyelidikan negara memainkan peranan penting untuk membangunkan piawaian kebajikan haiwan berdasarkan hasil penyelidikan yang dijalankan. Konsep kebajikan dan ihsan haiwan yang berteraskan budaya sosial budaya tempatan perlu diketengahkan bagi penerimaan masyarakat di dalam negara tetapi masih berpandukan piawaian antarabangsa.

12. PELAKSANAAN

Pelan Strategik Kebajikan Haiwan 2021 - 2030 ini merupakan suatu rangka kerja bagi penambahbaikan terhadap pembangunan kebajikan haiwan di negara ini. Pembangunan kebajikan haiwan di negara ini perlu dilaksanakan bagi melahirkan budaya pemilikan haiwan yang bertanggungjawab dan masyarakat yang prihatin terhadap haiwan. Semua pihak berkepentingan perlu dilibatkan di mana jalinan kerjasama perlu dibina bagi melaksanakan dasar ini.

Lembaga Kebajikan Haiwan yang ditubuhkan di bawah Akta Kebajikan Haiwan 2015 akan memantau pelaksanaan dan menilai pencapaian hasil daripada pembangunan yang dijalankan daripada dasar ini. Ini selari dengan fungsi-fungsi Lembaga seperti yang ditetapkan di dalam Akta Kebajikan Haiwan 2015 iaitu untuk memberi pendidikan berhubung dengan layanan berperikemanusiaan haiwan, mempromosi, mentadbir, menguatkuasa Akta dan memastikan pelaksanaan berkesan Akta ini.

13. PENILAIAN PENCAPAIAN PELAN STRATEGIK KEBAJIKAN HAIWAN KEBANGSAAN 2021-2030

Laporan pencapaian hasil daripada dasar ini akan dikemukakan oleh Lembaga Kebajikan Haiwan kepada Menteri Pertanian dan Industri Makanan dari masa ke semasa. Indikator penilaian adalah berdasarkan:

Bil	Indikator	Pencapaian
1.	Pindaan akta	5 peruntukan akta induk dipinda
2.	Penggubalan Peraturan	Bilangan Peraturan: 4
3.	SOP dibangunkan	Bilangan SOP: 2
4.	Pembangunan KAKH	Bilangan KAKH: 20
5.	Mengemaskini KAKH	Bilangan KAKH dikemaskini: 9
6.	Menterjemah KAKH sedia ada	Bilangan KAKH diterjemah: 18
7.	Menubuhkan Unit Kebajikan Haiwan di setiap negeri.	Bilangan unit ditubuhkan: 13
8.	Jawatankuasa khas Kebajikan Haiwan untuk haiwan akuatik di DOF	Bilangan JK ditubuhkan: 1 Bilangan mesyuarat: 20
9.	Pasukan petugas di bawah jawatankuasa khas di DOF	Bilangan pasukan petugas: 1
10.	Menaik taraf kemudahan dan fasiliti klinik haiwan di bawah DVS negeri/ daerah untuk rawatan haiwan kesayangan	Bilangan klinik dinaiktaraf: 26
11.	Menaik taraf kemudahan tempat tahanan/ kuarantin haiwan di DVS negeri/ daerah	Bilangan tempat tahanan haiwan: 26
12.	Modul Latihan kebajikan haiwan untuk pelbagai pihak	Bilangan modul latihan: 6

Bil	Indikator	Pencapaian
13.	Bilangan pegawai sumber dan pakar rujuk untuk setiap 9 spesies haiwan diwujudkan	Bilangan pegawai sumber dan pakar rujuk: 36
14.	Hebahan/ Promosi/ kempen/ khidmat nasihat kesedaran kebajikan haiwan	Bilangan hebahan/ promosi/ kempen/ khidmat nasihat kesedaran kebajikan haiwan: 10,000 Bilangan peserta: 1 juta Tokoh Kebajikan Haiwan: 5 Ikon Kebajikan Haiwan: 5
15.	Jawatankuasa khas di antara DVS dan JKT/ PBT untuk pengurusan haiwan terbiar	Bilangan JK khas: 1 Bilangan mesyuarat: 20
16.	Pembangunan bahan kempen / risalah dan bahan pendidikan kebajikan haiwan	Video kesedaran kebajikan haiwan – 3 Poster kebajikan haiwan – 50
17.	Kursus di kalangan pemilik pusat perlindungan dengan Kerjasama pelbagai pihak	Bilangan kursus : 20 Bilangan peserta: 1000 peserta
18.	Silibus latihan/program di bawah Bahagian Latihan Kemahiran Pertanian dan Akademi Perikanan	Bilangan pelatih : 1,000 orang
19.	Pembangunan pek sumber bagi tujuan pengajaran dan pembelajaran di tadika/ pra-sekolah seluruh negara	Video animasi KH: 1 Video pendidikan KH: 5 Buku cerita KH: 2 Lagu KH: 2 Bahan didik hibur: 5
20.	Latihan kepada penternak tentang kebajikan haiwan	Bilangan latihan: 600 Bilangan peserta: 5,000 peserta

Bil	Indikator	Pencapaian
21.	Kerjasama dengan pelbagai pihak untuk mempromosikan aktiviti kebajikan haiwan ditingkatkan	Bilangan pihak: 30
22.	Program Komunikasi Kebajikan Haiwan diwujudkan	Bilangan program: 500
23.	JK Kecil Kebajikan Haiwan di peringkat negeri ditubuhkan	Bilangan JK Kecil: 13 Bilangan mesyuarat: 260
24.	Menjalankan penyelidikan kebajikan haiwan dalam pelbagai sektor ternakan / spesies	Bilangan penyelidikan: 50 Bilangan penulisan: 50 Bilangan pembentangan: 50
25.	Kompetensi penyelidik dalam pengendalian haiwan ditingkatkan	Bilangan penyelidik dilatih: 100
26.	Kolokium/ simposium/ seminar/ webinar yang melibatkan penyelidik di dalam dan luar negara	Bilangan kolokium/ simposium/ seminar/ webinar: 20

JAWATANKUASA PELAN STRATEGIK KEBAJIKAN HAIWAN KEBANGSAAN 2021-2030

Kerajaan Malaysia mengiktiraf kepentingan kebajikan haiwan dan komited untuk melaksanakan Pelan Strategik Kebajikan Haiwan Kebangsaan ini. Jawatankuasa Pelan Strategik Kebajikan Haiwan Kebangsaan 2021-2030 mempunyai tanggungjawab untuk menyediakan pengawasan bagi strategi serta pelaksanaan, hala tuju, membuat cadangan mengenai isu semasa dan baru berkaitan kebajikan haiwan untuk kepentingan negara. Keahlian Jawatankuasa Pelan Strategik Kebajikan Haiwan Kebangsaan 2021-2030 adalah dipilih berdasarkan kemahiran dan pengetahuan daripada pelbagai bahagian, Jabatan, organisasi sektor tertentu, atau industri.

Terma Rujukan

1. Menjadi penyokong dan pemandu pelaksanaan Pelan Strategik Kebajikan Haiwan Kebangsaan 2021-2030.
2. Memupuk penglibatan penuh dalam pembangunan dan pelaksanaan Pelan Strategik Kebajikan Haiwan Kebangsaan untuk sektor yang berkaitan.
3. Memberi nasihat dan cadangan untuk Ahli Jawatankuasa Pelan Strategik Kebajikan Haiwan Kebangsaan.
4. Memantau, mengkaji semula dan laporan kemajuan terhadap pelan tindakan sektor dan hasil dalam kebajikan haiwan.

Pelantikan Ahli

1. Ahli kumpulan kerja dipelawa untuk menyertai jawatankuasa kerja berdasarkan kemahiran, pengetahuan dan pengalaman.
2. Pelantikan ahli akan dipertimbangkan sebagaimana yang perlu untuk memastikan setiap sektor mendapat perhatian.

Ahli Jawatankuasa Pelan Strategik Kebajikan Haiwan Kebangsaan 2021-2030

Penasihat : **Dato' Dr. Norlizan bin Mohd Noor**
Ketua Pengarah Perkhidmatan Veterinar Malaysia

Pengerusi : **Dr. Akma binti Ngah Hamid**
Timbalan Ketua Pengarah (Kesihatan Veterinar)

Timbalan Pengerusi : i) **Dr. Mohd Noor Hisham bin Mohd Harun**
Pengarah Bahagian Perancangan Strategik dan Penilaian Veterinar
ii) **Dr. Mohamad Razli bin Abdul Razak**
Pengarah Bahagian Regulatori Veterinar

Urusetia : i) **Dr. Rohana bt. Abu Bakar**
Ketua Seksyen Pembangunan dan Dasar Strategik
ii) **Dr. Marzuna binti Md Yunus**
Ketua Seksyen Kebajikan Haiwan

Seksyen Kebajikan Haiwan

- i) Dr Razlina binti Raghazli
- ii) Dr Ani binti Yardi
- iii) Dr Zaitun Natahain binti Mohd Diah
- vi) En Muhamad Hazmi bin Yaacob
- v) Pn. Norazimah binti Che Mud
- iv) Pn. Siti Rohayu binti Mat

Ahli Kumpulan Pakar Mengikut Sektor

Sektor Akuatik

En. Mohd Ghazali bin A. Manap	➤ Jabatan Perikanan
En. Pang Anak Nyukang	➤ Jabatan Perikanan
Pn. Noor Hasmayana bt. Yahaya	➤ Jabatan Perikanan
Cik Yazeereen bt. A. Bakar	➤ Jabatan Perikanan
En. Nummeran bin Mohd Nordin	➤ Jabatan Perikanan
Cik Nuraida bt. Zulkifli	➤ Jabatan Perikanan
Pn. Hemalatha Raja Sekaran	➤ Jabatan Perikanan
En. Roslan bin Abu Hassan	➤ Jabatan Perikanan
Dr. Marzuna bt. Md Yunus	➤ Jabatan Perkhidmatan Veterinar
Tn. Syed Omar bin Syed Jaafar	➤ Persatuan Akuakultur Malaysia
Mr. Raymond Chia	➤ Persatuan Penternakan Ikan Hiasan Malaysia

Sektor Ekuin

Dr. Sarah Dadang bt. Abdullah	➤ Jabatan Perkhidmatan Veterinar
Dr. Khairul Anuar bin Muhamad	➤ Jabatan Perkhidmatan Veterinar
Prof. Madya Dr. Noraniza bt. Mohd. Adzahan	➤ Universiti Putra Malaysia
Dr. Fuziaton Baharudin	➤ Universiti Teknologi Malaysia
Dato' Malek Jeremiah Abdullah	➤ Majlis Ekuin Malaysia
Dr. Edward Samuel	➤ Majlis Ekuin Malaysia
Dr. Shri Khanth	➤ Selangor Turf Club
Mr. Krishna Kumar	➤ Malayan Racing Association
Mr. Greg Laren	➤ Equine Nutrition Australasia

Sektor Haiwan Kesayangan

Dr. Nor Suhanna bt. Mohd. Mokhtar	➤ Jabatan Perkhidmatan Veterinar
Dr. Nur Izzati bt. Aman	➤ Jabatan Perkhidmatan Veterinar
Dr. Khairina Akmal bt. Khalid	➤ Jabatan Perkhidmatan Veterinar
Dr. Zarina bt. Mohamed	➤ Jabatan Perkhidmatan Veterinar
Dr. Muhammad Nazri bin Khairuddin	➤ Jabatan Perkhidmatan Veterinar
En. Khalid Rashid	➤ Kelab Kucing Malaysia

Sektor Hidupan Liar

Dr. Hamidah Helman	➤ Jabatan Perlindungan Hidupan Liar dan Taman Negara
Dr. Leonara Tuah Merawin	➤ Jabatan Perkhidmatan Veterinar
Dr. Muhammad Khairin bin Zamauri	➤ Jabatan Perkhidmatan Veterinar
En. Hezrul Haziq bin Jamaludin	➤ Jabatan Perlindungan Hidupan Liar dan Taman Negara
Pn. Aimi Amalina bt. Abdullah	➤ Jabatan Perlindungan Hidupan Liar dan Taman Negara
Pn. Norfadhilah bt. Ahmad Subaker	➤ Jabatan Perlindungan Hidupan Liar dan Taman Negara
Dr. Tengku Rinalfi Putra	➤ Universiti Putra Malaysia
Tengku Azizan	
Dr. Sandie Choong Siew Shean	➤ Universiti Malaysia Kelantan
Dr. Kevin Lazarus	➤ Malaysian Association of Zoological Parks and Aquaria

Sektor Pendidikan dan Promosi

Dr. Falizah bt. Abdullah	➤ Jabatan Perkhidmatan Veterinar
Dr. Salina bt. Ahmad Bugis	➤ Jabatan Perkhidmatan Veterinar
Dr. Ani Yardi	➤ Jabatan Perkhidmatan Veterinar
Dr. Wan Maryani bt. Wan Hassan	➤ Jabatan Perkhidmatan Veterinar
Dr. Tuan Puteri Salsabiela bt.	➤ Jabatan Perkhidmatan Veterinar
Tn. Mohd Razif	
En. Sait bin Yaman	➤ Jabatan Perkhidmatan Veterinar
Pn. Farizah bt. Inting	➤ Jabatan Perkhidmatan Veterinar
Pn. Kumutha a/p Krishnamoorthy	➤ Kementerian Pendidikan Malaysia
Dr. Anis Normah	➤ Universiti Pendidikan Sultan Idris
Dr. Hasrul Hosshan	➤ Universiti Pendidikan Sultan Idris

Sektor Penyelidikan

Dr. Helen Mitin	➤ Jabatan Perkhidmatan Veterinar
Dr. Nurul Huda bt. Mohd. Zairi	➤ Jabatan Perkhidmatan Veterinar
Dr. Razlina bt. Raghazli	➤ Jabatan Perkhidmatan Veterinar
Dr. Inirah bt. Che Ishak	➤ Jabatan Perkhidmatan Veterinar
Pn. Zuraiza bt. Husin	➤ Jabatan Kemajuan Agama Islam Malaysia
Dr. Haryanti Azura bt. Mohamad Wali	➤ Universiti Malaya
Dr. Anisah Nordin	➤ Universiti Kebangsaan Malaysia

Sektor Perundangan dan Penguatkuasaan

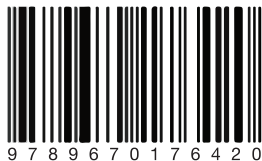
En. Subramaniam a/I Ellappan	➤ Jabatan Perkhidmatan Veterinar
Kapt. (B) Mustafa bin Dollah	➤ Jabatan Perkhidmatan Veterinar
Dr. Luqman ul-Hakim bin Rahmat	➤ Jabatan Perkhidmatan Veterinar
Dr. Tishrin bt. Muhamad Ismail	➤ Jabatan Perkhidmatan Veterinar
Dr. Zaitun Natahain bt. Mohd Diah	➤ Jabatan Perkhidmatan Veterinar
En. Ooi Poh Keong	➤ Jabatan Kerajaan Tempatan
En. Mustaqim bin Shukri	➤ Jabatan Kerajaan Tempatan
YBhg. Datin Noorfazliza bt. Ghapar Shah	➤ Jabatan Kerajaan Tempatan
Muhammad Izuddin bin Ramli	➤ Majlis Perbandaran Kajang
Dr. Nor Halizam bt. Ismail	➤ Dewan Bandaraya Kuala Lumpur
Dr. Muhammad Firdaus bin Zainal Abidin	➤ Dewan Bandaraya Kuala Lumpur

Sektor Ternakan

Dr. Emelia Aini binti Kamaruzzaman	➤ Jabatan Perkhidmatan Veterinar
En. Mohamed Mustaqim bin Mohamed Shariff	➤ Jabatan Perkhidmatan Veterinar
Dr. Nahariah bt. Abdullah	➤ Jabatan Perkhidmatan Veterinar
Dr. Yuslan bin Sanuddin	➤ Jabatan Perkhidmatan Veterinar
Dr. Kamarul Rizal bin Md Isa	➤ Jabatan Perkhidmatan Veterinar
Dr. Lai Shu Zhan	➤ Jabatan Perkhidmatan Veterinar
En. Chang Kum Wah	➤ Persekutuan Persatuan-persatuan Penternak Malaysia (FLFAM)

Notes

ISBN 978-967-0176-42-0

Pelan Strategik
Kebajikan Haiwan Kebangsaan
2021 - 2030

www.dvs.gov.my